

ГВАРДІЙСЬКИЙ ордена ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ
ФАКУЛЬТЕТ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ імені ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

**Тема 1: Основи сучасного
загальновійськового бою**
Заняття №1:
**“Тактика-складова частина
воєнного мистецтва”**

Література:

Бойовий статут Сухопутних військ , ч.ІІІ,вид.,Київ,2010р.;

С.В. Плутахін, П.Г.Ватащук “Танковий взвод в бою” ХІТВ, 2004 р.

Мотострелковий (танковий) взвод в бою, Москва, ВИ, 1988 г.

Тактика кн. І (взвод, відділення, танк).ВІ, М.1985 р.

Після вивчення теми студенти повинні:

знати

- основні тактичні поняття, визначення і терміни;
- організаційну структуру Збройних Сил України;
- види ЗС України, їх склад і призначення;
- склад і призначення родів військ, спеціальних військ і тилу Сухопутних військ;
- організаційно-штатну структуру механізованих (танкових) підрозділів (частин);
- обов'язки командира підрозділу у бою.

бути ознайомленим з

- озброєнням та бойовою технікою механізованих (танкових) підрозділів (частин) Збройних Сил України;
- організацією, озброєнням і бойовою технікою підрозділів танкового (мотопіхотного) батальйону провідних країн світу;
- видами загальновійськового бою та їх характеристикою, характерними рисами та основними принципами його ведення;
- сутністю та змістом управління;
- порядком роботи командира підрозділу після отримання бойової задачі, підготовки підрозділу до бою;
- порядком всебічного забезпечення підрозділів.

1 навчальне питання

Значення тактики в підготовці офіцерів і навчанні військ. Вимоги Міністра Оборони, Командувача Сухопутними військами щодо тактичної підготовки підрозділів і офіцерів.

Воєнна наука - це система знань про характер, закони війни, підготовки Збройних Сил до війни і способах її ведення.

СТРАТЕГІЯ

• складова частина воєнного мистецтва, його вища область, що охоплює теорію і практику підготовки країни і Збройних Сил до війни, планування і ведення війни та стратегічних операцій.

ОПЕРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО

• охоплює теорію і практику підготовки і ведення операцій (бойових дій) об'єднаннями видів Збройних Сил.

ТАКТИКА

теорія і практика підготовки і ведення бою підрозділами, частинами (кораблями) і з'єднаннями різних видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ.

ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА

досліджує закономірності загальновійськового бою і виробляє рекомендації з його підготовки і ведення спільними зусиллями підрозділів, частин і з'єднань різних видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ.

Тактика видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ

розробляє специфічні питання бойового застосування підрозділів, частин і з'єднань виду ЗС, роду військ і спеціальних військ у загальновійськовому бою і самотійно.

Тактика має два аспекти - теоретичний і практичний.

- **Теорія тактики** - вивчає зміст і характер сучасного бою, розкриває закономірності і причини ведення збройної боротьби тактичними силами і засобами, вивчає бойові якості і можливості підрозділів, частин і з'єднань, розробляє способи підготовки і ведення загальновійськового бою. Теоретичні положення тактики знаходять відображення в Бойових статутах, настановах, підручниках, навчальних посібниках, воєнно-теоретичних працях.
- **Практичний аспект** - охоплює діяльність командирів, штабів і військ по підготовці і веденню бою.

включає:

- збір і вивчення даних обстановки;
- прийняття рішення;
- доведення задач до підлеглих;
- планування і підготовку військ та місцевості до бою;
- ведення бойових дій;
- управління частинами, підрозділами та з'єднаннями;
- всебічне забезпечення бойових дій.

- **Міністр оборони, Командувач Сухопутними військами у своїх наказах і керівних документах вимагають:**
 - готувати частини і підрозділи до ведення бойових дій у складній обстановці із сильним і технічно оснащеним противником з повним використанням бойових можливостей штатного озброєння і техніки,
 - постійно удосконалювати тактику ведення бойових дій з урахуванням змін в організаційно-штатній структурі і технічній оснащеності,
 - відпрацьовувати усі види бойових дій, уміло переходити від одного до іншого,
 - більше уваги приділяти вивченню і практичній організації оборонного бою, створенню стійкої й активної оборони.
 - освоїти порядок заняття оборони в короткий термін на різних рубежах.
- **Головну увагу в навчанні військ тактичній підготовці зосередити** на підготовці до ведення високоманеврових, активних, тривалих бойових дій, у складній, швидкозмінній обстановці, в умовах широкого застосування ВТЗ, авіації, бойових вертольотів, масованого вогневого, радіоелектронного і морально-психологічного впливу, руйнування об'єктів хімічної промисловості й атомної енергетики. Вчити війська скритності підготовки бойових дій і виконанням заходів щодо маскуванню, дезінформації і введенню противника в оману.

Студенту необхідно:

- ретельно готуватися до кожного заняття, вести і мати гарні, повні конспекти, вивчити рекомендовану викладачем літературу, періодично переглядати додаткову і військово-закордонну літературу;*
- постійно удосконалювати свої практичні і командні навички, виробляти командирську мову, виховувати в собі високі морально-бойові і психологічні якості;*
- на заняттях з тактичної підготовки розвивати ініціативу, творчість, спостережливість і кмітливість, виховувати в собі, своїх підлеглих любов до Вітчизни, ненависть до ворога, впевненість у перемозі і правоті нашої справи;*
- учитися працювати з картою на місцевості, вести її чітко, повно й акуратно, дотримуючи високу штабну культуру, підтримувати в робочому стані необхідні приналежності для роботи в польових умовах;*
- учитися планувати свою роботу в суворо відведений для цього час, уміти його розподілити, навчитися його правильно і доцільно використовувати в повсякденному житті і при організації бою;*
- суворо виконувати вимоги Міністра оборони по дотриманню Військової присяги, збереженню військової і державної таємниці і секретного діловодства;*
- на заняттях по тактичній підготовці і при практичних заняттях на техніці суворо виконувати встановлені міри безпеки, уміти користатися імітаційними засобами;*
- суворо дотримувати форму одягу, бути завжди чистим, акуратно одягненим, підтягнутим, мати молодецький вид, стежити за екіпіруванням на заняттях.*

2 навчальне питання

Основний зміст і порядок
вивчення предмету

“Загальна тактика”
на кафедрі.

В результаті вивчення предмету навчання “Загальна тактика” студенти повинні:

Знати:

- основи сучасного загальновійськового бою;
- **Вміти:** організаційну структуру, можливості, тактику дій механізованого (танкового) взводу і роти в різноманітних видах бойових дій; командувати взводом в бою, застосовувати зброю та бойову техніку взводу і наданих йому вогневих засобів, організувати і вести розвідку в організації й керуванні підразділами в бою бойовими різноманітних видах бою;
- бути ознайомленими: можливостями та організації і ведення бойових дій в різноманітних умовах бойового застосування підрозділів Сухопутних військ;
- основи взаємодії та організації всебічного забезпечення бою, забезпечення бою;
- проводити бойові тактичні (танкові спеціальні) дії підрозділів (населення) з бойовим складом світу;
- методику проведення занять з особовим складом з тактичної (тактико-спеціальної) підготовки;

Структура предмету

Тема 1: “Основи сучасного загальновійськового бою”;

Тема 2: “Прийоми і способи дій солдата в бою”;

Тема 3: “Підготовка та ведення сучасного загальновійськового бою”.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

НАВЧАЛЬНИЙ ЗБІР

Тема 2: Прийоми і способи дій солдата в бою

3 навчальне питання

**Основні тактичні поняття,
визначення і терміни**

- **БІЙ** — основна форма тактичних дій підрозділів, узгоджені за метою, місцем і часом удари, вогонь і маневр військових частин, підрозділів (кораблів, літаків) для відбиття ударів противника, його знищення (розгрому) та виконання інших завдань в обмеженому районі впродовж короткого часу.
- **Вогонь** — ураження противника стрільбою (пуском) з різних видів зброї.
- **Маневр** — організоване пересування військових частин і підрозділів у ході бою з метою зайняття вигідного положення стосовно противника і створення необхідних сил і засобів на новому напрямку (рубежі, в новому районі), відведення військових частин та підрозділів з-під ударів противника, а також перенесення вогню для найбільш ефективного ураження противника.
- **Удар** — складовий елемент бойових дій, бою, що полягає в одночасному ураженні противника потужною дією на нього зброєю або військами.

З метою більшої самостійності під час ведення загальновійськового бою механізованим і танковим підрозділам додаються або виділяються для підтримки підрозділи інших родів військ і спеціальних військ.

Придані підрозділи повністю підпорядковуються загальновійському командирю і виконують поставлені ним завдання.

Підтримуючі підрозділи залишаються у підпорядкуванні старшого командира (начальника) та виконують поставлені ним завдання, а також завдання, поставлені командиром підтримуючого підрозділу, у межах виділеного ресурсу (наряду) сил.

Бойовий порядок - шиккування підрозділів для виконання бойових завдань в ході ведення бою.

Бойовий порядок залежить від завдання, що виконується, дій противника, наявності сил і засобів та характеру місцевості. Застосовується з метою кращого використання сил, що є в наявності, засобів, та умов місцевості. Мусить відповідати завданню, замислу бою та забезпечувати: найбільш вигідні умови для ведення вогню та забезпечення бойових дій, найменшу вразливість від всіх видів зброї противника, зручність управління, швидке здійснення маневру та перегрупування військ в ході бою.

Оборонний бій – вид загальновійськового бою, сукупність взаємозв'язаних і узгоджених за метою, завданням, місцем і часом ударів, вогню і маневру військових частин і підрозділів, які проводяться за єдиним замислом в обмеженому районі впродовж короткого часу для відбиття ударів сил противника, що переважають, завдання ураження його ударним угрупованням, утримання важливих районів місцевості, виграшу часу, економії сил і створення необхідних умов для переходу в наступ або інших подальших дій.

Наступальний бій – вид загальновійськового бою, який проводиться з метою розгрому (знищення) противника та оволодіння важливими районами (рубежами, об'єктами) місцевості.

Наступ повинен проводитися з повною напругою сил, у високому темпі, безупинно вдень і вночі, за будь-якої погоди, при тісній взаємодії підрозділів усіх родів військ, спеціальних військ та забезпечення.

Атака

полягає у стрімкому і невпинному русі танкових і механізованих підрозділів у бойовому порядку визначеному командиром для бою в поєднанні з інтенсивним вогнем з танків, БМП (БТР) та інших видів зброї з метою знищення противника.